

Aanwezig:

Erik Jongenotter (voorzitter), Harma Wilts en Niels (= jongste aanwezige ooit), Sjoert Bakker, Leon van den Biggelaar, Marcel Fick, Eric Greweldinger, Ton van Grinsven, Erik van Holten, Peter-Jan Kleevers, Willem Mak, Luc Prinsen, Maria Salomons (verslag), Peter Smit, Ane Wiersma (secretaris), Dimitri Poncin vanaf 10:00 u

Gasten: geen

Afwezig: Hans van Run, Koos van Rossen

1. Opening en vaststelling agenda

- Erik Jongenotter opent de vergadering om 09:30 uur.
- Geen wijzigingen in de agenda

2. Mededelingen, ingekomen en verzonden stukken

Mededelingen

- Erik heeft gesproken met Akke Drentje over zitting nemen in de CVN. Ze is positief, (ze blijft toch niet in de IVER) maar moet uiteraard eerst overleggen.
- Dit is de laatste CVN vergadering van Peter-Jan

Inkomend

- Consolidatie verbetercategorie Privacy & Security; data-minimalisatie i.r.t. lijnummer (Ton, 11-11)
- Presentatie fietsprioriteit Breda (Sjoert, 11-11)

Uitgaand

- Email naar Marcel Westerman over UC3-Prioriteren en UC4-Informereren, standpunt vanuit de MRDH (Ton, 11-11)

3. Verslag van de vergadering van 11 november 2020

Tekstueel:

- In het document op de Dropbox is de versie opgenomen waar de tekstuele aanpassingen zijn verwerkt.

Naar aanleiding van:

- Pagina 2: IVER: NDW gaat technisch beheren (niet inhoudelijk) ipv CROW.
- Pagina 3: Punt 6: naar aanleiding van koppelen CAM en CCOL applicatie: dit gaat niet binnen Vissim, maar via COM interface die communiceert tussen software buiten Vissim en de regelaar en detectoren binnen Vissim.
Punt 7: naar aanleiding van de fasebewakingen harde koppelingen
deelconflicten: in twee richtingen koppelingen deelconflicten is lastiger.
Naar aanleiding van stoppen met de KWC: migreren van KWC+FR90+FR94 naar

Bestandsnaam: definitieve notulen CVN 20201209

Verkeersinformatie: onderhoud blijft wel gewaarborgd, dashboards zijn te vinden bij Verkeer.nu/verkeersinformatie; dit is de opvolger van KWC.

Openbaar verslag:

-

Actielijst:

2020-11-1: CVN-C 6.1 is nog niet op de website, de CVN website uit de lucht, extra documenten worden waarschijnlijk vrijdag geüpload

2020-11-2: Akke contact ok, als ze toezegt zal ze Dimitri opvolgen als provinciaal vertegenwoordiger, en Dimitri volgt Peter-Jan op als vertegenwoordiger grote stad (Utrecht). Opvolging Koos gaat via de baas van Teun Immerman, Rick Blok.

2020-11-3: Document opstellen over geeltijd-verlenging: loopt

4. Opvolging Peter Jan en Koos

Opvolging Peter Jan en Koos: zie actie. Nieuw: opvolging Ton van Grinsven.

Ton kan in principe in de CVN blijven, maar niet als gemeentelijke vertegenwoordiger, maar als kennisinstituut van de "van Grinsven Solutions". Ton gaat door met CCOL ontwikkeling en iVRI-ontwikkeling en deskundige van CVN-interface. Statuten 2016: er is plaats voor een CVN-lid die zich bezig houdt met "Elektrotechnisch beheer en onderhoud", dit is een achterhaalde eis, kennis van Ton is wat nu nodig is. **Actie:** Hernoem dit in de statuten dat past wat de CVN nu nodig heeft. Voor de volgende keer op de agenda.

Actie: we hebben nog iemand nodig uit een gemeente. Ook dit op de agenda voor de volgende keer.

5. Applicatie met fietsprio via CAM berichten (vervolg)

Aanvullingen en discussie naar aanleiding van de presentatie over prioriteit voor fietsen: In Breda is een Vissim simulatie met fietsprioriteit gedaan, met verschillende scenario's, een verschillend percentage fietsers met CAM. Daarmee werd de limiet van de prioriteit gezocht, als iedereen prioriteit krijgt, vertraagt iedereen juist weer.

Bij deze presentatie: iedere fietser wordt als prio behandeld en zolang wachttijd maximum niet wordt bereikt, wordt prio gegeven. Dit levert positieve resultaten op voor de fietsers. Volgende stap: prioriteit afschalen als te vaak fietsers prio wordt gegeven.

Voordeel van het kruispunt bij deze presentatie: er is regelruimte bij het kruispunt, het is een gunstig kruispunt om fietsprio op uit te voeren. Afslaand verkeer en kruisende fietsers en voetgangers ervaren meer vertraging, maar binnen de grenzen.

Voetgangers krijgen wel meer wachttijd, maar de voetgangersregeling is daarop ook niet getuned en kan dus waarschijnlijk beter. Maar parallelle voetganger bij een prio fietsers is nou eenmaal langzamer dan een fietser. Daar kunnen voetgangers behoorlijk negatief ervaren, fietsers wel voorrang, maar parallelle voetgangers niet. Hoe gaan wegbeheerders hiermee om, want de verleiding is groot om als voetganger dan mee te lopen met de fietser die groen

heeft. Apps als Schwung toepassen voor voetgangers is lastiger, omdat voetgangers vrijer zijn in de richting waarin ze gaan oversteken, of plotseling afwijken van hun gekozen richting. Wie prioriteit krijgt, is een beleidsdoel. De prioriteitsvraag is nu teveel gericht op de techniek, op de werking van de apps, niet op de vraag wat het beleidsdoel is voor fietsers en voetgangers.

In Utrecht worden binnen de stad regelgebieden aangegeven waar verschillende prioriteiten gelden.

CAM-connectie met Vissim is nu nog heel basic, PTV wil dit niet ontwikkelen, dat moet je zelf doen. **Actie:** Allen die daaraan mee willen helpen, melden bij Sjoert.

Voorstel tot actie: de discussie "fietsers versus voetganger in de regeling" op de agenda zetten.

6. Vragen en oplossingen uit de praktijk

Ane: nu wordt aanbevolen om bibeko van 50 km/u naar 30 km/u te gaan, moeten dan de ontruimingstijden en geeltijden niet gewijzigd worden, moet je regelen op de voorgeschreven snelheid of de werkelijk gereden snelheid die hoger zal liggen als het ontwerp niet wordt aangepast?

Dat is aan de wegbeheerder, met een goede afweging. De methodiek hoeft niet anders, maar de parameters met op- en afrijnsnelheid moeten gewijzigd worden. De snelheid waarmee de "50 naar 30-maatregel" zal worden ingevoerd, zal ook vrij langzaam zijn omdat er geen geld bij geleverd wordt.

Maria: gaat een internationale workshop bijwonen over "Arterial Coordination Signal Control" georganiseerd door de Special Interest Group on Urban Transport Operations (SIG C2) of the World Transport Research Center, en wil graag input over de meest gebruikte netwerk of coördinatie-methoden die gebruikt worden in Nederland.

Methoden die zoals worden toegepast: Starre koppelingen, Halfstarre regelingen, ImFlow van Dinniq, Fast en Flowtack, TopTrac TRANSYT Online, TopTrac-FLEX, TRANSYT-halfstar, Talking Traffic Groene Golf, Marathon-koppeling (geen harde groene golf).

Maria: hoe werkt busprioriteit in combinatie met coördinatie, aangezien een student hierop wil afstuderen?

Dynniq gebruikte de ruimte in UTOPIA-SPOT om bussen prioriteit te geven. Met halfstarre regelingen is absolute prioriteit lastig, eenvoudiger is het als de prioriteit niet elke keer gegeven hoeft te worden, dus als voor een zeker percentage bussen prioriteit geldt.

Peter Smit In Den Haag is de eerste TCLGen+CCOL 11 regeling geladen in een Swarco iVRI en use cases 3 en 4 zijn getest. De ketentest is dit jaar, cluster 2 en 3 partijen doen virtuele testen. De leverancier past zelf-certificering toe, daarna volgt de ketentest, dan krijgt dat deel een certificaat, "geschikt voor UDAP".

Teststraat zou in ontwikkeling zijn, in België en straks in Nederland. Maar specs hiervan zijn nog onduidelijk.

Voor TLCGen is de certificering (tijdelijk?) ingetrokken. ImFlow is inmiddels wel gecertificeerd. De rest komt binnenkort. Je moet telkens weer aan nieuwe eisen voldoen. Dat maakt het traject van certificeren lastig.

Dimitri: laatste bericht uit Noord-Holland: verkeerslicht met fietser-prioriteit, maar voetganger wordt niet noodzakelijk groen. Er zijn weinig voetgangers, maar de discussie loopt hoog op, er is veel kritiek van de voetgangers die geen groen krijgen, terwijl fietsers het wel krijgen. Het probleem is dat de regeling zowel voor de fietser als de voetganger geloofwaardig moet zijn, terwijl de enige communicatie die je hebt de kleur van het verkeerslicht is. Een alternatieve realisatie van fietsers intrekken omdat de voetganger geen groen kan krijgen is ongeloofwaardig voor de fietsers. Zonder prioritering van fietsers wordt de beleidsdoelstelling "Geen groepen fietsers ivm Corona" niet gehaald. **Voorgestelde actie:** deze discussie agenderen.

Eric Gr. In Brabant is Goudappel bezig voor 25 kruispunten een voor en na studie voor iVRI-regelingen.

Er is een nieuw voetgangerslicht in Maastricht, terug naar de oorsprong dus, maar in de vormgeving van Den Bosch. Weggebruikers moeten wennen, die zijn de verkeerslichten kwijt, want de zwart-witte masten staan er nog,

7. Ontwikkelingen i-VRI

Eric Gr: in MIRT staan de afspraken dat in Brabant elke VRI een iVRI moet worden. Hoe gaat men dat realiseren? Kleine gemeentes wachten nog liever, is het voldoende dat een regelinstallatie iVRI-ready is? Deze regelinstallatie moet wel data sturen naar overnamepunten.

Leon: de tekst is wel vager gemaakt, naar iVRI-ready. iVRI met "alle werkende use cases" is eruit.

Eric: er is een spanningsveld tussen security en openheid. Alle KPI's die worden bekeken in de UDAP krijg je via de mail een melding (ticket) zodra er een afwijking is. Vanaf 1 januari wordt duidelijk in welke range alles geregeld moet worden. Meer info over UDAP komt op 13 en 19 januari.

Ton: van *RIS-FI verplicht tot optioneel protocol*: deploymentmodel: een leverancier hoeft niet RIS-FI te ondersteunen, dit vereenvoudigt de keten. Als je dit wil hebben, moet je het dus zelf opnemen in je bestek, afdwingen als wegbeheerder.

Dimitri: in de CAB moeten grote wegbeheerders hiertegen protesteren. Protesten zijn er al vanuit Delft, Den Haag en provincie Noord-Holland. Dimitri probeert ook Utrecht

zo ver te krijgen. Ane: Amsterdam is ook tegen, Breda wil ook wel aansluiten. Dit is een test-case, een statement hoe we willen werken in de governance als er diverse grote steden en provincies erop tegen zijn, Welke procedure moet gekozen worden?

Volgende keer op de agenda, als eerste. **Actie iedereen:** Ga na bij je organisatie hoe men erin staat. De dag na de CVN vergadering is de Werkgroep iVRI en dan de dag daarna CAB. Bekijk ook de notulen van de CAB van de vorige keer. **Actie:** deze notulen worden door Dimitri gedeeld. Probeer ook “digitaal-fysiek” aanwezig te zijn bij de Werkgroep en de CAB om je te laten horen.

Om 12:35 wordt de vergadering beëindigd.

8. Normen

9. Werkgroepen

Werkgroepen

- Stichting IVERA:
- Ivera-RIS:

10. Lijst met te behandelen onderwerpen

11. Rondvraag